ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ — 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ — БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 221. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 25-го ЛИСТОПАДА 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, NOVEMBER 25, 1975 No. 221. VOL. LXXXII.

БОГДАН КРАВЦІВ, ПОЕТ І ЛІТЕРАТУРОЗНАВЕЦЬ, РЕДАКТОР І ВИДАВЕЦЬ, СПІВТВОРЕЦЬ НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДОБИ, ПОМЕР НА 71-МУ РОЦІ ЖИТТЯ

Рутерфорд, Ню Джерзі. — Минулої п'ятниці, 21-го листопада 1975 р., біля години 10-ої ночі помер тут у сні, після важкої недуги, світлої пам'яти БОГДАН КРАВЦІВ, один з найвидатніших сучасних українських поетів і літературознавців, співтворець революційного Українського Націоналістичного Руху, неперевершенний знавець літературних і культурних процесів в сучасній Україні, автор багатьох творів, видавець і редактор ряду періодичних публікацій, довголітній заступник головного редактора „Свободи" та головний редактор журналу „Сучасність", колишній головний редактор „Америки", науковець і дійсний член Наукового Т-ва ім. Шевченка і Української Вільної Академії Наук, один з головних співпрацівників проф. д-ра Володимира Кубійовича в редаґуванні Енциклопедії Українознавства та загальний редактор виданої УНСоюзом Англомовної Енциклопедії Українознавства, провідний член Пласту, колишній член Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, провідний суспільно - громадський і політичний діяч. В половині цього року св. п. Богдан Кравців перейшов важку операцію шлунка і початково була надія на повне видужання. Проте, невилікувальна недуга швидко відновилася і закінчилася невідхильною смертю. Хоча знесилений недугою, св. п. Богдан Кравців працював майже дослівно до останньої хвилини свого життя, продовжуючи підготову підручника про методологію українознавства для Гарвардського Центру Українських Студій та виконуючи ряд інших праць. Хоча від активної праці заступника головного редактора „Свободи" відійшов на емеритуру, після повних 18 років праці на тому пості, два роки тому, в 1973-му році, він і дальше залишався активним членом редакції та всіляко, зокрема радою і порадою, допомагав в редаґуванні цього щоденника. Ще на два тижні перед неминучою смертю він зокрема цікавився та висловлював свої завваги і поради щодо змісту і оформлення нового збірника - календаря УНСоюзу на 1976-ий рік, присвяченого 200-літтю Американської Незалежности і 100-літтю Українського Поселення в Америці. Текст надрукованого в „Свободі" з 1-го листопада цього року його вірша: „Кривавим листом котить Падолист" та завваги до нього він особисто передав редакції „Свободи" телефоном того ж таки дня вранці.

Св. п. Богдан Кравців осиротив дружину Неонілю з Головацьких (одружені 1934), дочку Марію Дзвениславу з мужем д-ром Любомиром Явним та дітьми Олею, Романом, Танею і Ладою, сина Миколу Гордія, випускника Військової Академії у Вест Пойнті і тепер полковника Американської Армії, з дружиною Христиною з Квасовських та дітьми Марією Олександрою і Андрієм, сина Юрія, брата інж. Романа з Родиною та ближчу і дальшу родину в Україні і в діяспорі.

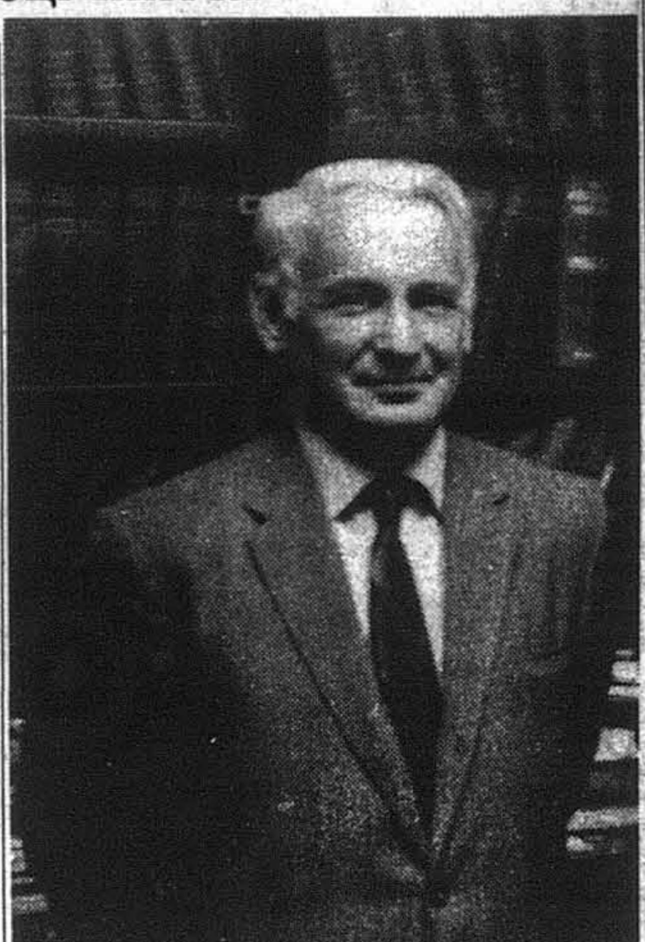
Св. п. Богдан Кравців народився 5-го травня 1904-го року в селі Лопянка, повіт Долина (Бойківщина), де його батько о. Микола, син селянина Теодора, був тоді парохом. Батько помер 1934-го року як парох в селі Лопатині, повіт Радехів. Мати Олена з Богачевських на початку совєтського лихоліття в Західній Україні була заслана в Приамурський Край.

Св. п. Богдан Кравців закінчив середню школу, філію Академічної Гімназії у Львові, в 1923-му році. Закінчив два роки студій філософії на Тайному Українському Університеті у Львові, опісля три роки філософії і два роки права на університеті Яна Казимира у Львові. За університетських часів був головою Студентської Громади, адміністратором Академічного Дому (1928-1929), головою Союзу Української Націоналістичної Молоді, співучасником Першої Конференції Українських Націоналістів в Берліні в 1927-му році та співтворцем Організації Українських Націоналістів.

Бувши професійним журналістом - редактором, св. п. Богдан Кравців уже в рр. 1923-1927 був головним і відповідальним редактором часопису Українського Пласту „Молоде життя". Продовжував редаґування цього часопису на еміґрації в Авґсбурзі - Мюнхені в Німеччині в рр. 1948-1949 і опісля від 1953-го року в Ню Йорку.

В 1928-му році був головним редактором закритого опісля польською владою журналу Союзу Української

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВ.П. БОГДАН КРАВЦІВ

Богдан КРАВЦІВ

ОСМЕРКНЕ ЗАПАЛ СЛІВ

Осмеркне запал слів і зсутеніють реґі —
і з померків у сад виходиш ти надвечір
і дивом дивишся: згоріли ясені,
зотліли липи вже в жовтневому вогні.
І тільки повз плетінь стежок твоїх колишніх
останнім багром ще горять і клени й вишні.
Сплеснувши крильми день, на захід мгиться вгвал
крізь заграву лісів і мрій далеких пал —
і гасне спогадом: так сплеском перелесним
майнули дні ясні, минули літа й весни —
і котиться в далінь гужинну безмети
осіннє листя дум. І тихо меркнеш ти.

(Із збірки сонетів і олександрин „Зимозелень", Філядельфія 1951.)

БОГДАН КРАВЦІВ

Написав Мирослав Прокоп

Передчасну смерть Богдана Кравцева наша громада прийняла як трагічний удар в першу черґу по українській літературі, науці та культурі, як утрату, що її немає ким заступити. Справді, в різних царинах українознавства Богдан Кравців не мав собі рівного на еміґрації. Його вперта і послідовна, багатогранна і ведена десятиріччями праця, його науковий апарат, його небуденна пам'ять робили Богдана Кравцева людиною універсального, енциклопедичного знання. Тому його відхід — це величезна втрата не тільки тут, поза межами України, але й на українських землях, де українознавці і діячі культури Кравцевої кляси позбавлені свободи слова, досліду і творчости, що ними він користувався.

Проте, Богдан Кравців був не тільки поетом, літературним критиком, ученим-україністом, бібліографом, але він також чималу частину свого життя, точніше, увесь міжвоєнний період, присвятив політичній діяльності, активній визвольній боротьбі українського народу.

Народившись в 1904 році, Кравців був наче предистинований активно встрянути в українську політику. Він прийшов до політичної свідомости на початку 1920-их років, а це був час, коли ще зовсім свіжою була пам'ять про визвольні змагання 1917-21 років, коли живі свідки українських військових формацій ходили між молоддю, і своїми розповідями полонили її уяву, і коли, логічно, у тій молоді родилось непереможне праґнення стати гідними батьків, продовжувати їхню боротьбу і довести її до успішного завершення.

Зрештою, у той час боротьба революційного періоду не була тільки історією. На Наддніпрянщині ще воювали повстанці, а в Галичині вже діяла Українська Військова Організація. Отже революція йшла далі, а її чар захоплював молодь. Серед неї був і Богдан Кравців.

Початок 20-их років нашого сторіччя був також періодом великих дебат про минулі щойно визвольні змагання. Програвши їх, люди ставили собі питання: чому? Чому з революції ми вийшли переможеними? Чому не використали небувалої історичної нагоди? Хто, які люди, які ідеї та програми спричинили нашу катастрофу? Що робити, щоб не проґавити наступну нагоду?

У цю дискусію широким фронтом включилась мо-

(Закінчення на стор. 2-гій)

Замість квітів на свіжу могилу св. п. Богдана Кравцева, за згодою Родини прохається складати пожертви на фонд видання його творів.

В-ВО „СВОБОДА"

ЗСА відкликали в ОН проєкт резолюції в справі політв'язнів

Об'єднані Нації, Н.Й. — У п'ятницю, 21 листопада, Леонард Ґармент, член делеґації ЗСА до ОН, відкликав американську резолюції, внесену 12-го листопада, яка закликала всі країни в світі звільнити всіх політичних в'язнів. Відкликання цієї резолюції Ґармент пояснив тим, що додатки до резолюції, запропоновані комуністичними державами і країнами „третього світу", перетворили б оригінальну американську резолюцію „в пародію". Промовляючи в Комісії Генеральної Асамблеї для соціяльних справ, Ґармент сказав, що ЗСА були запропонували резолюцію щодо звільнення всіх політичних в'язнів, а додатки перетворили б її у вимогу „амнестії для політичних терористів і тільки для політичних терористів". Він сказав, що виглядає, що Об'єднані Нації не хочуть дозволити на схвалення універсальної резолюції, яка стосувалася б всіх політичних в'язнів в усіх країнах, натомість хочуть тільки обвинувачувати деякі держави. Ґармент натякнув, що комуністичний бльок і країни „третього світу" плянували перетворити резолюцію ЗСА на документ, який оскаржував би тільки союзників ЗСА. Натомість оригінальна резолюція мала на меті виступити в обороні письменників, мистців, провідників робітничих рухів та інших осіб у всіх країнах, які запроторені до в'язниць, концтаборів і закладів для умовохворих тільки за „мирне непогоджування з політикою їхніх урядів".

В ЖИТОМИРІ ЗРУЙНУВАЛИ ЦЕРКВУ, ПАРАФІЯНИ ЗВЕРТАЮТЬСЯ ДО ГРОМАДСЬКОСТИ СВІТУ

Балтімор (УІС „Смолоскип"). — Майже два роки тому назад, 4 січня 1974-го року пресові агенції з Москви подали вістку про протест українських православних мирян Житомира проти закриття совєтськими властями їхньої церкви св. Богоявлення та наміру її знищити. Про цю подію широко писала світова преса, публікуючи при тому фотографію старинної української церкви. („Ню Йорк Таймс" з 5 січня 1974 року.)

На Заході акція оборони української православної церкви в Житомирі скоро припинилася, а в Україні вона тривала біля два роки. Не зважаючи на всі роблені вірними заходи, церкву св. Богоявлення в Житомирі насильно знищено 13 серпня 1975 року.

На Захід дістався лист - звернення у цій справі парафіян церкви св. Богоявлення, повний текст якого подаємо нижче (залишаючи правопис оригіналу):

„ЗВЕРНЕННЯ
Курту Вальдгайму, ген. секретарю ОН,
Головам зарубіжних держав,
Всім людям доброї волі,
Комісії Людських Прав створеній в Данії

Від парафіян церкви св. Богоявлення в Житомирі, Україна.

Рік і дев'ять місяців ми боролися проти неконституційного, в ґанстерській спосіб, закриття нашої церкви св. Богоявлення, декретом місцевих властей.

2 серпня 1975 р. Брежнєв підписав Гельсінґський Верхшинний Документ, а вже 13 серпня 1975 р. наша церква була знищена згідно з директивами місцевих комуністичних властей.

Церква мула обведена колючою проволкою і кругом неї стояло багато міліціонерів, котрі нікого не впускали до середини.

Багато людей з жалем плакали за втратою їхньої Матері - Церкви, коли побачили цей вияв радянської свободи, гарантованої конституцією, декретом і Гельсінґськими Документами, які закликають шанувати людські права і які були під-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Д. Мойніген залишається на пості амбасадора до ОН

Об'єднані Нації, Н. Й. — Хоча у п'ятницю, 21-го листопада, ходили чутки, що Деніел Мойніген плянує резиґнувати з посту амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй, бо вважає, що не одержує належної підтримки з боку Білого Дому та Державного департаменту, то відкликав заплянувану пресову конференцію, на якій того самого дня Мойніген правдоподібно мав проголосити своє рішення, після того, як Білий Дім і державний секретар Кіссінджер переконали його не робити жадної формальної заяви в тій справі. Деякі співпрацівники Мойнігена твердили, що він вважає, що президент Форд і Кіссінджер погоджуються із твердженням деяких західніх дипломатів, які недвозначно натякали, що тактика Мойнігена в ОН „надто гостра" відносно комуністичного бльоку та держав „третього світу" та що нібито його „тактика конфронтації" викликає неґативні наслідки. Деякі західні дипломати, як також представники держав „третього світу" дійсно критикували Мойнігена за його гострі вислови проти держав, які в Генеральній Асамблеї схвалили антисіоністську резолюцію, як також критикували його за те, що назвав президента Уґанди, Іді Аміна, „расистським вбивником" після того, як Амін в ОН закликав до „знищення Ізраїля". Білий Дім і державний департамент публічно заперечили, що невдоволені з діяльности Мойнігена в ОН і заявили, що він має їхню „повну підтримку". Ще не відомо, чи Мойніген рішить залишитися на цьому пості. Він має відбути нараду з президентом Фордом на початку цього тижня. Д. Мойніген здобув собі популярність серед американського населення за його рішучість та гострі відповіді критикам ЗСА на Форумі Об'єднаних Націй. Як тільки поширилася чутка, що він плянує резиґнувати, його канцелярія одержала багато телефонів і телеграм, в яких американці хвалили його діяльність в ОН і закликали не резиґнувати.

ХУАН КАРЛЬОС ДЕ БОРБОН КОРОНОВАНИЙ НА КОРОЛЯ ЕСПАНІЇ

Мадрід, Еспанія. — Після смерти голови еспанської держави генераліссімуса Франціска Франка, який після довшої хвороби помер в четвер, 20-го листопада ц.р. на 82 році життя, владу в країні тимчасово перебрала тричленна рада довірених, яку очолює спікер Парляменту Алєхандро Родріґас де Варкарсель, який згідно з конституцією і бажанням Покійного Франка, мав перевести церемонію передання влади назначеному ще за життя Франціска Франка його наслідникові принцові Хуанові Карльосові де Борбонові.

Церемонія коронації принца Карльоса де Борбона відбулась в суботу, 22-го листопада ц.р., в будинку Парляменту в присутності парляментаристів, членів уряду, родини і багатьох представників дипломатичного світу. Після зложення присяги на вірність державі і теперішнім політичним принципам у керуванні державою, відбулась фактична церемонія коронації, що її перевів спікер Парляменту Алєхандро Родріґас де Варкальсель, хоч без фактичного накладання на голову корони королеві, бо цю форму Еспанія занихала вже від давна. Тієї суботи, 22-го листопада ц.р., Мадрід, столиця Еспанії, була містом контрастів: з одно будуче. Присутні на церемонії, ходячи біля домовини генераліссімуса Франціска Франка, віддавали пошану минулому Еспанії, і з другого — такі ж тисячі, беручи участь в церемонії коронації і заприсяження короля Карльоса де Борбона, прославляли го боку тисячі еспанців, про монії політичні діячі і запрошені гості вставанням вітали нового короля Еспанії і королеву Софію, як вони покидали приміщення Парляменту. Король прийняв офіційну назву Хуан Карльос І.

У своїй промові король Хуан Карльос І заповів більшу свободу для провінцій, кажучи, що катальонці, баски й інші мають повне право користуватися своїми мовами, літературами і втішатися свободою самоуправління. „Я бажаю бути королем кожного громадянина Еспанії, — заявив Карльос І, — без огляду до якої культурної традиції він належить" Він однак відмітив, що побудова нового, модерного суспільства вимагає вкладу всього народу.

З закордонних представників тільки три голови держав брали участь в церемонії: ген. Ауґусто Піночет з Чіле, король Йорданії Гусейн і принц Райнер з Монако. Американську делеґацію на інсталяції і пізніше на похоронах Франціска Франка очолював віцепрезидент Нелсон Рокефеллер.

Ген. Франціска Франка поховано в „Долині Поляглих"

Мадрід, Еспанія. — Десятки тисяч еспанців і сотні закордонних представників взяли участь в похоронах голови еспанської держави генераліссімуса Франціска Франка в неділю, 23-го листопада ц. р., який помер в Мадріді в четвер 20-го листопада на 82-му році життя. Тільки самих військових ветеранів різних родів збройних сил було понад 70.000 осіб, які прибули з усіх провінцій Еспанії щоб віддати останню почесть тому, який рядив Еспанією останніх 36 років і який переходив з ними всі етапи військової служби в часі війни і миру.

Похорон очолював новопроголошений король Еспанії Хуан Карльос І, який цим разом був зодягнений в генеральську уніформу. За королем уставились: еспанський уряд на чолі з прем'єром Карльосом Аріясом Наваррою, дипломатичний корпус, численні закордонні гості, включно з віцепрезидентом ЗСА Нелсоном Рокефеллером, який репрезентував офіційно ЗСА на цих похоронах, та іншими визначними особистостями. Похоронні відправи очолював Примас Еспанії кардинал Марцельо Ґонзалес Мартін, Архиєпископ Толєда. Довжелезна валка автомобілів супроводила домовину Франціска Франка, покриту національним прапором і військовими відзнаками, в „Долину Поляглих", 40 миль від Мадріду, де відбулись фактичні похорони. Там домовини очікували вже непроглядні маси народу. Після короткої церемонії домовину Франціска Франка покладено до великого кам'яного монументу.

КОЗАЦЬКОМУ РОДУ НЕМА ПЕРЕВОДУ: ВАШІНҐТОНСЬКА ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА НА ВІДВІДИНАХ В УНСОЮЗІ І „СВОБОДІ"

ДЖЕРЗІ СИТІ. — Минулої суботи, 22-го листопада, „Українську заморську твердиню" — Український Народний Союз в його нових приміщеннях та „Свободу" відвідало сорок учнів Школи Українознавства в столиці Америки, Вашінґтоні, які під проводом п'ятьох своїх учителів і опікунів вибрались прогулянкою, щоб оглянути українські осередки в Джерзі Сіті, Ню Йорку і Стемфорді. Ця одна з найкращих українознавчих шкіл заснована в 1963-му році, працює в системі Шкільної Ради УККА та визнана Відділом Освіти стейту Меріленд в трьох шкільних повітах, в результаті чого учні 9, 10 і 11-ої кляс одержують по одному додатковому кредитові в своїх американських школах. В шкільному році 1974/75 навчалося в цій школі 115 дітей. Українознавчих предметів навчає 12 учителів і чотирьох священиків обидвох обрядів навчає їх релігії та українського обряду. Опікується школою Батьківський Комітет під проводом п. М. Ставничого. Директором школи є проф. Богдан Ясінський. Крім згаданих, дітьми під час прогулянки опікувалися учителі пані О. Коропецька, мґр Олекандер Сокіл, який виконує також обов'язки заступника директора школи, та дідусь трьох школярів п. В. Надраґа. Під час відвідин в УНСоюзі і в „Свободі" юними гостями, які одушевлялися величністю Будівлі УНС та його приміщеннями, заопікувався, заспокоюючи їх неймовірну цікавість, включно з бажанням побачити в оригіналі перше число „Свободи" з 15-го вересня 1893-го року, головний секретар УНСоюзу Володимир Сохан при допомозі кількох працівників Головної Канцелярії, які подбали також про перекуску для цих справді мило бачених юних відвідувачів та їх учителів-опікунів. На фото: учні Школи Українознавства у Вашінґтоні та їх учителі-опікуни під час відвідин в Головній Канцелярії УНСоюзу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новий совєтський грабіж

Совєтському грабіжеві немає меж. Колишнє большевицьке гасло з часів революції: „Грабуй награблене!" перетворено вже давно на „Грабуй важко запрацьоване!" і його ретельно здійснюють кремлівські верховоди у відношенні до всіх, зокрема ограблених власних громадян і тих, які бажають їм допомогти.

До відомого вже грабунку - здирства титулом митних оплат від дарових пакунків для совєтських громадян від їх рідних, приятелів чи знайомих з Америки, Канади та інших вільних країн з початком нового 1976 року долучиться ще нове й посилене здирство від висилки совєтським громадянам грошової допомоги. Згідно з повідомленням аґенства Юнайтед Інтернешенел з Москви 20-го листопада ц. р., совєтський „Внешпосілторг" повідомив листами всіх тих совєтських громадян, які одержують грошову допомогу з-за кордону, що з 1-им січня 1976-го року совєтський Банк закордонної торгівлі вже не видаватиме совєтським громадянам за надіслані для них з-за кордону гроші дотеперішніх цертифікатів, а тільки зразу перемінюватиме закордонну валюту на совєтську та виплачуватиме ці грошові посилки, відтягаючи від них 30 відсотків податку. Досі совєтські громадяни могли за одержані з-за кордону цертіфікати купувати потрібні їм речі в крамницях „Берьозки" в Росії та в крамницях „Каштани" в Україні.

Нову форму совєтського здирства можна збагнути на прикладі простого обрахунку. Досі купівна вартість цертифікатів, які совєтський громадянин одержав за надісланих йому з Америки 100 долярів, виносила 400 рублів. Тепер, після переміни 100 долярів на рублі по офіціяльній тарифі та після відтягнення податку, цей громадянин одержить заледве 49 рублів. Решта вартости надісланих американських долярів, здерта з убогого совєтського громадянина, піде, очевидно, частинно на дачі та інші люксуси для совєтських вельмож, а частинно на фінансування „світової революції", підривної совєтської активности у вільних країнах.

Добре сталося, що наш Український Конґресовий Комітет Америки та його президент проф. Лев Добрянський у Вашінґтоні вже започаткував та продовжує відповідну акцію, щоб спонукати американських законодавців ближче приглянутись тим совєтським подвійним грабежам, ограблюванню тих американських громадян, які висилають важко запрацьований ними гріш на допомогу своїм знедоленим рідним чи знайомим в Совєтському Союзі, як і грабежу тих на всі лади і постійно ограблюваних совєтських громадян, яким цю допомогу висилається. Відповідна акція мусить довести до того, щоб Уряд З'єднаних Стейтів Америки визнав Совєтський Союз за міжнародного грабіжника і відповідно до того поступав. Толерування грабежу американськими властями і громадянами ще більше заохочує совєтських грабіжників до практикованого ними поступування, як про це недвозначно свідчить нове совєтське розпорядження щодо закордонних грошових посилок до Совєтського Союзу.

„Бизнес понад усе"

На зорганізованому урядом ЗСА минулого тижня симпозіюмі для справ технологічної торгівлі між Заходом і Сходом, деякі продуценти американських компюторів закликали адміністрацію президента Форда, щоб скасувати деякі обмеження на продаж компюторів Совєтському Союзові та іншим комуністичним державам. Один з них твердив, що скасування тих обмежень спричиниться до того, що комуністичний бльок стане ще більше залежний від ЗСА щодо постачання технологічних продуктів і знання. Інший твердив, що співпраця з комуністичними державами в цій ділянці не тільки збільшить експорт американських компюторів до тих держав, але також може відкрити для американських продуцентів ринки в економічно недорозвинених країнах, з якими комуністичні держави мають добрі зв'язки.

Виходить, що для тих американських продуцентів компюторів головною засадою є: „бизнес понад усе". Навіть після того, як представники Уряду ЗСА твердили, що продаж найновіших компюторів комуністичним державам, зокрема Совєтському Союзові, може створити небезпеку для Америки, бо ці компютори можна вживати не тільки для мирних, але також для мілітарних цілей, то більшість із продуцентів далі настоювали, щоб Уряд полегшив обмеження на продаж їхніх продуктів комуністичним державам. Тільки два-три президенти фірм погодилися із заявою речника Департаменту торгівлі, що хоча Америка повинна збільшити свою торгівлю з комуністичними країнами, то не може робити цього коштом послаблення державної безпеки. Президент корпорації „Ай-Бі-Ем" сказав, що обмеження на експорт деяких технологічних продуктів „служать інтересам країни" і повинні надалі залишитись в силі. Але ті, що ставили безпеку країни перед „бизнесом", були в меншості. Президент однієї фірми не тільки вимагав знесення обмежень на продаж компюторів для комуністичних країн, але навіть заявив, що Уряд „повинен розпочати широкозакроєну програму технологічного обміну із Совєтським Союзом".

Це факт, що СССР дуже відстає в технології, поммо того, що протягом останніх кількох років вдвоє збільшив свої видатки на досліди космосу, розбудову компюторів та іншої складної машинерії, як також вдвоє збільшив число своїх спеціялістів. Про цю відсталість совєтської технології говорив на цьогорічній конференції Американського Інституту Астронавтики та Аеронавтики д-р Михайло Борецький, спеціяліст від совєтських справ у Департаменті торгівлі. Він, між іншим, сказав, що однією з головних цілей совєтської міжнародної торгівлі є здобути технологічне знання від країн Заходу, особливо американське знання в ділянках космічних дослідів і компюторів.

Якщо б уряд ЗСА дійсно розпочав „широкозакроєну програму технологічного обміну із Совєтським Союзом", то користь із цього обміну одержала б майже виключно Москва, бо Америка далеко випередила СССР в технології. Тому треба вітати заяви речників Уряду, що адміністрація президента Форда не може дозволити на продаж найновіших компюторів для Совєтського Союзу та інших комуністичних держав. Признання і похвала належиться також тим кільком фірмам, які погодилися із заявою речника Департаменту торгівлі, що Америка не може і не повинна збільшувати свою торгівлю з комуністичним бльоком коштом державної безпеки.

Володимир Мацьків

ПОГЛЯНЬМО В НАШУ МАЙБУТНІСТЬ!

Так склалось, що тепер наша спільнота в ЗСА влаштовує та відзначує не тільки 200-річчя ЗСА та 100-ліття нашого поселення в тій країні, але й різні ювілеї окремих товариств та установ, і деякі важливі події нашої спільноти та народу, що мали місце в давніших часах. Очевидно, це дуже гарний звичай, бо при тому вшановується теж людей, що своєю працею та знанням причинились до довголітнього існування тих організацій, або були творцями цих подій і причинились до кращого та більш спаюючого стану нашої спільноти і народу.

Але було б дуже побажаним, щоб з нагоди тих святкувань та відзначувань ми глянули перед себе у нашу майбутність. Правда, майбутність перед нами закрита, але все таки існують певні ознаки, які зовсім ясно та недвозначно вказують, що нас жде, і до чого ми прямуємо, хоч багато з нас не здає собі з того справи.

Життя кожного народу полягає в тому, що коли старші люди відходять у вічність, то їх місце займають їх діти, внуки, правнуки... Звичайно буває, що молоді покоління бувають численніші і тим способом чисельність народу постійно зростає і кожний нарід побільшується з кожним роком.

Заходить питання, як воно тепер у нас? Найкращу і найбільш правдиву, а заразом тривожну відповідь дають нам наші школи, які з кожним роком щораз більше порожніють, або місця в них, приготовані для наших дітей, займають чужі нам діти. Так є в школі св. Юра в Ню Йорку, так є у філядельфійських школах та, мабуть і в наших школах в інших місцевостях ЗСА. І ось насувається питання: до чого це доведе?

Живемо у вільній країні, де кожному вільно мати свої власні думки, погляди і переконання, свою власну мову, звичаї та обичаї, де кожний може належати до своєї власної прабатьківської національности та своєї Церкви (або не належати до жадної), але кожна думаюча людина може доглянути, що тут є „щось", що постійно діє, головно на нашу молодь, і та молодь під тиском того „щось" не радо послуговується рідною мовою, не радо бере до рук рідну книжку, а дуже часто відсувається взагалі від свого середовища. Те „щось" діє так сильно, що наші студенти високих шкіл воліють редагувати свої газетки чужою мовою, а навіть наші старші люди, виховані в тих умовинах, що не раз стоять у проводі нашого суспільно-громадського та церковно-релігійного життя, дуже нерадо уживають рідної мови, а воліють чужу.

Щоб зрозуміти те „щось", хочу навести кілька думок тутешнього найвизначнішого педагога-виховника Джона Дюї, який у своєму творі „Демократія і виховання" каже ось що: „Завданням школи — вдержати в рівновазі впливи різних елементів суспільного середовища й допильнувати, щоб кожна одиниця могла визволитися з-під впливів та обмежень цієї групи, серед якої вродилася... Змішання в школі молоді різних рас, релігій та неподібних до себе звичаїв створює для всіх нове й ширше середовище... Асиміляційна сила американської школи є найкращим свідоцтвом доцільности спільного й зрівноваженого притягання... Треба впоїти, як робочу диспозицію розуму, що суверенність народу має другорядний і тимчасовий характер у порівнанні з повнішим, свобіднішим і більш успішним союзом — об'єднанням всіх людей зі собою... Щоб добитись цієї мети треба не тільки відповідного адміністративного вивінування школи, але й модифікації традиційних ідеалів"... А що цей автор втішається дуже великою пошаною і признанням, то його вчення виконується дуже солідно. В дусі його вчення зредаґовано шкільні підручники, до цієї теорії допасовано навчальні та виховні методи. Людина, яка покінчила тутешні школи, а не винесла з рідної хати розуміння рідних справ, гарту волі та виробленого характеру, стає вже не тією людиною, якою вона повинна бути через своє уродження і походження.

Підкреслюю ще раз, що нас ніхто не примушує, щоб ми відрікалися рідної мови, свого національного походження й приналежности, але ми не вміємо, чи не хочемо оборонятися від тих впливів, які на нас тиснуть, а ще сильніше тиснуть на наших дітей і молодь.

Існують ще інші справи, що до них варто всім нам ближче приглянутись: ідучи вулицями міста, особливо, коли діти тутешніх шкіл ідуть до школи, або повертаються додому, можна бачити папіроси в устах підлітків, головно в дівчат. Вечорами можна зустріти групи підлітків, які сидять на сходах наших будинків, де вони не лише курять, але, як кажуть втаємничені, попивають алькогольні напої. Не виключено, що деякі з них вживають наркотики.

Правда, поважна кількість т.зв. бітників, що ще донедавна залягала вулиці більших міст, зникла з вулиць, але їхні „ідеї" вживання світу та спротиву волі старших ще дальше поширюються серед тутешніх підлітків і молоді. Згадую про це тому, що все це сильно впливає і на наших дітей, і існують дані, що наші діти іноді ідуть за їхнім прикладом, особливо ті, яким батьки присвячують замало уваги, не виховуючи їх як слід.

Всі ці й інші дані вказують, що наше майбутнє тут не дуже рожеве. Нащадків нашої давнішої еміґрації вже дуже небагато зустрічаємо на наших імпрезах і вза-

(Закінчення на стор. 4-ій)

БОГДАН КРАВЦІВ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

лодь. Сьогодні, з перспективи десятиріч, можна сказати, що не усі її тодішні діягнози і не усі її рецепти себе виправдали. Проте признати треба, що навряд чи було в нашій історії якесь інше покоління, яке горіло б більш гарячим прагненням віддати себе всеціло справі визволення свого народу і направити помилки своїх попередників, як саме покоління 20-их, а згодом і 30-их років. А відчувши слабість своєї нації, воно, те покоління, перш усього саме хотіло бути сильним, сильним тілом і духом. Взагалі — сильна, динамічна людина, людина чину, фанатик дії — це було божище того покоління.

Ці почування молоді висловив Кравців у поезії п. н. „У свято Юрія", у збірці „Дорога", що появилась в 1929 році. Він звертається до свого героя і просить:

„Лицарю білий, що борешся
з силами ночі . . .
Сили залізної дай молодим
нашим тілам . . .
Щоб сильні ми були
та одважні, як ти"

Свої почування Кравців переносить також в площину конкретної дії серед громади. Він член куреня Лісових Чортів і член Головної Пластової Ради, впродовж чотирьох років він редаґує журнал „Молоде життя". У той час він член УВО, а далі ОУН, а в лютому 1929 року він стає першим провідником Крайової Екзекутиви ОУН в західніх областях України.

На свій керівний пост в ОУН Кравців, хоч тоді тільки 25-літній юнак, прийшов після довшого періоду політичної активности та підготовки, що, зрештою, точно співпало з процесом росту і еволюції окремих націоналістичних формацій в один політичний рух.

Згадано, що основним рушієм дії молодого післяреволюційного покоління українського заходу було бажання чину і боротьби. А втім польська окупація західніх областей, репресії проти пробудженої в революції української стихії, намагання поляків цю стихію задушити, створювали ідеальний психологічний ґрунт для мобілізації українських мас, головно молоді. Інструментами її були на початку 20-их років такі формації як УВО, Союз Української Національної Молоді в Празі та Ліґа Українських Націоналістів в Подебрадах. В роках 1927-29 Б. Кравців є головою Союзу Української Націоналістичної Молоді, в тому також часі він є головою Української Студентської Громади у Львові. Таким чином він знаходиться в центрі дій післяреволюційного покоління західніх областей. А дії ті були дуже знаменні.

Про одну з них, а саме про відзначування Листопадового Чину в його десяті роковини, Кравців писав 30 років пізніше на сторінках журналу „Вісник" у статті п. н. „Перші гасла і перші стріли":

„Щоб приготовити молодь до участи в політичних акціях, і щоб виховати її з допомогою таких акцій, політичний провід СУНМ, разом з тодішньою УВО, (. . .) зорганізували наприкінці жовтня 1928 року демонстративні святкування 10-их роковин Першого Листопада з вивішенням українських прапорів на залізничному двірці у Львові, на Львівському університеті, на Високому Замку і ввечері на церкві св. Юра, під час масової панахиди за поляглих. Після панахиди влаштовано похід вулицями Львова, розігнаний поліційною кіннотою. Під час цього походу впали вперше у відкритому бою з поліцією, по десяти роках, револьверові стріли. До стрілянини прийшло і під час облоги Академічного Дому польськими студентами в навечір'я 1 листопада. Оборона цього Дому в дальші дні змобілізувала українську студентську і робітничу молодь Львова в одних рядах".

Треба пригадати, що мобілізувати маси західніх областей при кінці 20-их років треба було не тільки з огляду на польський терор. Це був час, коли в Західній Україні ширились радянофільські настрої. Причина таких настроїв була проста: українізація в УССР, яка привела до того, що очі багатьох західніх українців почали звертатись до Києва. Правда, політика українізації пішла там в парі з репресіями проти залишків національно-демократичної інтеліґенції, що привело до голосних процесів Спілки Визволення України та Спілки Української Молоді в Харкові.

В західніх областях піднялась буря протестів. Їх очолила молодь, 21 листопада 1929 року відбулось багатолюдне віче в Академічному Домі у Львові. На вічу промовляв Кравців, після чого студентський похід рушив під большевицький консулят і редакції комуністичних газет „Рада" та „Сельроб". Там прийшло до зудару з польською поліцією. Були арештовані, серед них і Кравців.

В серпні наступного, себто 1930 року Кравцева арештують знову. Його включають до процесу бойовиків УВО та ОУН, що в липні того ж року виконали напад на поштовий амбулянс під Бібркою біля Львова. Його засуджують на три роки в'язниці. Вийшовши літом 1933 року на волю, Кравців присвячується журналістичній діяльності, редаґуючи в наступних роках такі націоналістичні газети як „Вісті", „Голос Нації" та „Голос". В 1934 році він попадає в польський концентраційний табір в Березі Картузькій, а у Вересні 1939 року він знову ув'язнений, у зв'язку з вибухом німецько-польської війни.

Після війни Богдан Кравців далі працював як журналіст, зокрема у щоденниках „Америка", згодом „Свобода", а від 1970 року аж до кінця свого життя був головним редактором журналу „Сучасність", але до прямої політичної діяльности він вже більше не повертався.

***

Богдан Кравців не був першим українським поетом, який частину свого життя віддав політичній боротьбі свого народу. Та взагалі, у житті поневолених народів — поети та письменники — це неоднократно народні вожді.

Проте природною стихією Кравцева завжди залишалась духова культура його народу. Коли ж у своїй молодості він виринув як один із провідників націоналістичного руху, то серед тисячів учасників того руху він завоював собі ім'я народного трибуна, який осмислює і висловлює те, що відчувають маси, який своєю поезією і публіцистикою спрямовує народну стихію в русло організованої дії, і який особистим прикладом потягає за собою віруючих. Таким бачили Кравцева ті, хто йшов за ним на демонстрації на вулицях Львова, і таким його уявляли тисячі молодих людей інших міст та сіл західніх областей України, до яких доходило відлуння його тодішніх публічних виступів. Хочу сказати одним його віршем, що починався пам'ятними словами „Кривавим листом котить надолист . . ." духово озброювались тисячі тодішньої західньо-української молоді.

І ще одна заслуга за Богданом Кравцевим як одним з керівників націоналістичного руху. Коли у другій половині 1920-их років розгорнулась дискусія про те, як далі бути націоналістичному рухові, він був в колі тих, які протиставились тенденціям обмеження того руху до бойових акцій УВО і вимагали утворення ОУН, яка відіграла центральну ролю у розвитку нашого народу в наступних десятиріччях. Те, що Кравцева призначили першим провідником Крайової Екзекутиви ОУН в західніх областях, було природним результатом того, що фактичним керівником націоналістичної молоді він у тому часі вже був.

***

У жовтні 1937 року, наче передбачаючи катаклізм Другої світової війни, Кравців писав на сторінках газети „Напередодні":

„Доба, в якій живемо і діємо, незвичайно тривожна, тільки передвістя того, що гряде: великих і грізних днів".

За те інша візія Кравцева досі не здійснилась. У передмові до збірки есеїв п. н. „Дон Кіхот в Альказарі", (Львів 1938), що її він присвятив своєму синові Гордієві та його ровесникам, Б. Кравців писав, що він „бажає гаряче, щоб жили вони вже в такому світі, в якому б мрії, пориви і „змаги з вітряками" сьогоднішнього покоління були уже тільки відгомоном минулого".

Так не сталося. „Мрії і пориви" Кравцевого покоління залишились нездійсними мріями та поривами також наступних поколінь, отже і сучасної української молоді. Про це кричуче говорить сьогоднішня дійсність в Україні. Але у тому, що сьогодні піднімає українську людину на боротьбу за права свого народу, за його незалежність, є також чимала ідейна спадщина поета-революціонера, публіциста, дослідника і ученого — Богдана Кравцева.

З НАШИХ БУДНІВ

Наші у Львові

Наша землячка з рідного табору, пані Оксана, абсолютно мала право сказати на парафіяльному пікніку, що вона — „лехова кубіта" (це — з львівського „балаку", на українську мову не перекладеш). Бо ви лише подумайте, прошу панства: в той самий день, коли пані Оксана відлетіла з туристичною групою в Україну, якась варіятка стріляла до президента Форда в Сакраменто! І в той сам день, уявіть собі, коли вона, пані Оксана, верталася з України, інша шалена баба пробувала застрелити нашого Президента в Сан Франсіско.

Не диво, що дорога землячка обидва ці атентати з особливим душевним хвилюванням переживає і знаходить якийсь, ближче нез'ясований зв'язок, між ними і її цьогорічними відвідинами Рідного Краю. Її рідні і знайомі у Львові знали вже на другий чи третій день по атентаті в Сакраменто, що на президента Америки стріляла „жінка-активістка", і в дружніх розмовах, таких, як вони казали, „від душі", заставляли нашу землячку червоніти за прибрану Батьківщину, просто приводили пані Оксану до сліз!

— Якщо у вас, в Америці, таке добро, таке щасливе й радісне життя, то чому ви стріляєте ваших президентів? — питали.

— Та хто — „ви"- — аж зі шкіри вискакувала дорога землячка.

— Ну, ви, американці.

— Уявіть собі! — заламала руки пані Оксана, — вони там, вдома, мають нас, політичних еміґрантів за американців! Їм замало того, що ми на кожному кроці демонстративно підкреслали наше українство, всюди говорили по-українськи, і на вулиці, і в готелі, і в ресторанах, а навіть співали стрілецьких пісень, — як трохи підпили. Ну- А вони називають нас американцями!

Присутні за пікніковим столом приятелі потішали землячку, що це не така тяжка образа чи компромітація, коли хтось назве тебе американцем. Не всі ж американці варіяти чи варіятки, що завзялися стріляти до президентів, як до качок, — вибачаюсь на цьому слові. А земляків зі Львова треба теж розуміти: це ж стукнуло вже три десятки років, як лиха доля нас розділила, і з того часу ми живемо в іншому світі, а вони в іншому. „Коли ми прийшли в Галичину з Армією УНР, — згадав один полковник, — то нас галичани називали популярно „закордонцями", так само, зрештою, як ми їх називали „австріяками". Шлях до соборности, дорога пані Оксано, довгий, тяжкий і крутий, як серпентина до Глен Спею".

Ікер

М. Чировський

ТРИ ТИЖНІ НА УКУ

(Репортаж)

(2)

Від першого дня свого побуту на УКУ я старався якнайкраще пізнати цих молодих людей; два з них з Югославії, два з Канади, один з Венесуелі і п'ять із ЗСА. Вранці о 5-ій годині і 45 хвилин їх будить дзвінок. О 6-ій годині вони вже в Соборі св. Софії на духовних роздумуваннях, а о 6-ій годині і 30 хвилин вони починають співати Службу Божу. Згодом короткий сніданок і від'їзд „Фурґоном" на університет Пропаґанди Віри на філософічні і теологічні виклади.

По 12-ій годині вони повертаються з Римського університету і зараз таки сходяться в університетській каплиці УКУ на молитву перед обідом. Під час обіду якийсь час мовчанка і побожне читання, а потому розмова, сміх і веселість. Молитва по обіді в каплиці і розваговий чи пак відпочинковий час аж до 3-ої години 15 хвилин.

Тоді починається три години викладів українською мовою з теологічною і українознавчою тематикою. За час мого побуту викладали на УКУ Преосвященний Володимир Маланчук, о. д-р Михайло Федорів, проф. д-р Мирослав Зелик, о. д-р Іван Хома, о. д-р Іван Дацько, о. Чміль і ще інші.

Виклади українською мовою являють собою додатковий студійний матеріял для наших теологів, однак вони його сприймають з охотою; відвідують лекції і по можності здають іспити. Тому, що наша десятка є студентами університету Пропаґанди Віри і Українського Католицього Університету, вони мають два рівнобіжні індекси: один в латинській і італійській мовах, а другий в латинській і українській. Під час літа студенти-теологи УКУ рівнож відвідують літні курси УКУ суто українознавчих дисциплін. Чому цей додатковий тягар? На це відповідь коротка і логічна: ті молоді люди мають не тільки бути священиками, але вони мусять бути українськими священиками. Виклади українською мовою відвідують теж наші монахині, що працюють при парафіяльному домі при церкві свв. Сергія і Вакха, у Ватикані і при УКУ.

Після пополудневих викладів слідує година дозвілля, а згодом в університетській каплиці молитва і обрахунок совісти, а відтак вечеря, теж з частинною мовчанкою і побожним читанням. По вечері побачите теологів або у бібліотеці, або на проході по теренах університету, або при телевізорі, як вони слідкують за останніми вістками зі світу.

О год. 8-ій 30 хвилин всі збираються на вечірні молитви у каплиці на яких 20 хвилин, що їх їм проводить їх префект о. д-р Дацько. Питомці лагідно і добре співають. Коли все пристосуєтеся до їхнього побожного життя, ви і собі живете побожно і спокійно, далеко, хоч і так близько, від гамору щоденних подій. О десятій годині гасяться світла, щоб знову засвітитися о годині 5-ій 45 хвилин. Такий оце день на УКУ.

Але бувають і відхилення від цього розкладу занять з різних важливих причин. В суботи і в навечір'я свят сходяться під проводом о. д-ра Дацька і о. наст. Стецюка в Соборі св. Софії на відправи литій і вечірень. І знову їх спів наповняє церкву. В неділі вранці, перед Службою Божою відправляється утреня. Довгі то відправи, але дуже гарні, і вони являють собою не тільки молитву, але і навчання питомців у відправах і обрядовості. Це необхідне для їхнього церковного життя, хоч пересічний вірний у сьогоднішній зайнятий час ледве чи буває на утренях і вечірнях та литіях. Нам сьогодні важко вистояти на співаній Службі Божій, хоч по суті тільки вона є обрядово чистою. Читана Служба Божа — це латинізація. Тому що на УКУ звичайно перебуває більше священиків і дияконів, а то є і епископи, тому то і Служби Божі звичайно дуже торжественні з багатьома целебрантами.

За час мого побуту відсвятковувано врочисто два празники у церкві свв. Сергія і Вакха; празник Покрови і празник згаданих двох святих, в яких брали участь наші теологи-питомці, услугуючи і співаючи Служби Божі й відправи. В свято Покрови Службу Божу в асисті правив Владика Володимир Маланчук, бо в тому самому часі Блаженніший висвячував на Студіоні двох нових дияконів. В день свв. Сергія і Вакха Службу Божу правив наш Блаженніший. В обидвох днях потому був святочний обід, де стрічалися гості й обмінювалися думками зі всіх-усюдів: з Італії, Німеччини, ЗСА і Канади, Польщі, Франції, Югославії, Бразилії, Арґентини, Чехо-Словаччини і Венесуелі.

Коли приглянутися УКУ, Соборові св. Софії, церкві свв. Сергія і Вакха, будинкові на вул. Мадонни і величавим приміщенням Студіону, і усвідомити собі, що так завдяки трудові Блаженнішого постав впродовж одного десятка років направду чисто український центр, де гомонить тільки українська мова, не як деінде в Римі, тоді треба зчудуватися і щиро подивляти Блаженнішого.

В цей час була в Римі велика німецька прогулька-проща. Німці, подивляючи Блаженнішого, прохали, щоб він відправив у церкві св. Андрея при Арґентинській площі Богослуження і виголосив проповідь. Всі студенти УКУ взяли участь в Богослуженні, як асиста Блаженнішого. Приявних німецьких прочан було дуже багато і вони пильно слухали слова Блаженнішого німецькою мовою.

Нашу Софію безперервно відвідують чужинні прочани і нашим студентам приходиться їх обводити по церкві і криптах і пояснювати зокрема символіку мозаїк, наш обряд і пляни на майбутнє.

(Продовження буде)

21-ий Відділ СУА в Брукліні відзначив своє 45-ліття

Бруклин Північ, Н. Й. — 21-ий Відділ Союзу Українок Америки в Брукліні відзначив 26-го жовтня 45-ліття свого існування та вшанував 18-ох членок відзнаками за 40-річну участь у праці цього Відділу. Місцевий парох о. Юрій Бінковський відправив в церкві св. Духа в Брукліні Службу Божу в намірені членок Відділу та Панахиду за померлих його членок. В шкільній залі цілоденної школи при парохії св. Духа в Брукліні о год. 2-гій по пол. почався Ювілейний Бенкет, до якого засіли понад 130 осіб.

Програму святкувань відкрила голова Ювілейного комітету Зиновія Колодій, о. Юрій Бінковський провів молитву, а теперішня голова 21-го Відділу Марія Михайлів сказала привітальне слово, в якому просила повстанням і мовчанкою вшанувати тих, які працювали в 21-ім Відділі СУА, і які відійшли у вічність і присутнім членкам всі відспівали многоліттє. З нагоди 45-ліття 21-ий Відділ видав ювілейну книжечку, яку отримали всі присутні.

Дальшою програмою проводила мґр Ярослава Зарицька, справшня мати цієї нашої громади, яка належить до парохії св. Духа в Брукліні. Вона попросила до слова почесну голову Окружної Управи СУА в Ню Йорку Іванну Бенцаль. Після її палкої промови вшановано квітами всіх присутніх голов 21-го Відділу СУА: Анастазію Слободян, Марію Зазулю, Віру Куку, Марію Стефанишин, Зиновію Колодій і Марію Михайлів. Почесна голова Окружної Управи Іванна Бенцаль і голова 21-го Відділу Марія Михайлів відзначили 18 піонерок 21-го Відділу СУА в Брукліні, які вже були відзначені Ювілейною Конвенцією СУА за 40-річну працю в цій організації. Ось ці членкині — сеньйорки: Андрушко Розалія, Бурбуляк Евдокія, Врубель Катерина, Галась Агафія, Долгун Тереса, Лебедь Катерина, Зазуля Марія, Косців Анна, Маллі Йозефіна, Малко Ева, Масник Марія, Мудрик Курило Тетяна, Палащук Анна, Панчишин Марія, Посікіра Софія, Роговська Ева і Цюпа Марія. Після обіду відомий письменник гуморист Іван Керницький — Ікер прочитав дві гуморески на актуальні теми.

Від Окружної Управи вітала 21-й Відділ з Ювілеєм Люба Артимишин, від інших Відділів вітали усно або передали письмові привіти делеґатки Відділів.

Довшою промовою вітала Катерина Пелевшок почесна членка СУА і ЗУДАК-у, Наум Стефанія вітала від ОЖ ОЧСУ в Асторії. Делеґаткою Окружної Управи з Ню Йорку була Лідія Маґун, а Школи Українознавства в Асторії її директорка Наталія Хоманчук. Промовляли ще, вітаючи Ювілята, Стецик Степан-інструкор шкіл українознавства, Лев Рейнарович від місцевого церковного хору, Богдан Карас — голова Центрального Комітету Об'єднаних Організацій в Брукліні, Йосиф Врубель від Українського Національного Дому в Брукліні.

У мистецькій програмі, крім згаданого вже Ікера, сопрано Ляриса Маґун-Ґурин відспівала чотири пісні, якими захопилися присутні.

Відомий всім бас баритон Лев Рейнарович бравурно виконав три пісні, здобуваючи загальне признання. Ляриса Маґун-Ґурин закінчила це миле усім свято виконанням Гимну СУА а о. Юрій Бінковський відмовив кінцеву молитву. При фортепіяні, як завжди при всіх імпрезах в нашій громаді піяніст Тарас Левицький.

Л. Луців

Енциклопедія Українознавства знайшла піддержку

У своїй поїздці головний редактор проф. д-р Володимир Кубійович та його найближчий співробітник д-р Атанас Фіґоль задержалися 1-го листопада ц. р. у Боффало, а до них прилучився представник ЕУ на Канаду Богдан Бігус. Після приїзду наші гості виступили на радіопередачі Василя Шарвана та поділилися із слухачами американсько-канадського пограниччя плянами зв'язаними із дальшою працею над виданням ЕУ (зглядно її докінченням).

Влаштуванням зустрічі займалася Допомогова Секція при УККА — Відділ у Боффало. В пополудневих годинах в церковній залі у Блекраку відбулася товариська зустріч, на якій присутні вислухали інформативне слово головного редактора ЕУ, який коротко розказав про працю, яка вимагала надзвичайних зусиль та була повна різних перепон, проте в своєму висліді передала нам неоцінені матеріяли, дала нам нашу наукову виказку, обидвома — українською і англійською мовами. Д-р А. Фіґоль доповнив фінансово-громадськими заввагами виступ попередника так що приявні зрозуміли в чому важливість тієї справи, і чому нам, без огляду на багаторічні збіркові акції ще й тепер треба прийти з більшою допомогою.

Програму зустрічі відкрила голова Допомогової Секції Оксана Бережницька та передала дальше ведення Ірині Лаврівській. На вступі проф. д-ра В. Кубійовича привітали з нагоди його 75-річчя. Професор Осип Залеський в товаристві пластунок вручив Ювілятові букет рож, а присутні відспівали йому многоліттє.

Пластунки 40-го Куреня УПЮ-чок ім. кн. Ольги вручили Ювілятові даток від Куреня на ЕУ. В часі зустрічі відчитано привіт мецената ЕУ директора Степана Шипилявого, який з огляду на поганий стан здоров'я не міг прибути.

Окремо поінформовано про підготову видання нової мапи України (англійською і українською мовами), а в дискусії звернено увагу на переочення чи брак належного зрозуміння для всіх українських етнографічних земель і поселень українців, над чим переходять мовчанкою у найновіших виданнях (мап) Украни і географічних підручників, які здебільша обмежуються до кордонів УССР.

Улаштована виставка видань ЕУ під редакцією проф. В. Кубійовича унагляднила приявним мозольну працю наших науковців, які без державних фондів, без мільйонових товариств і меценатів, а лише пожертвами свідомої частини української еміґрації це виконали.

І тут підкреслено зокрема, жертвенність Пласту, а якщо йдеться про Боффало, то щорічними датками від Допомогової Секції, одержано шість і пів тисяча дол., тому й на руки її довголітньої голови Оксани Бережницької, д-р А. Фіґоль склав окреме признання.

Доказом вдало підготованої імпрези Допомогової Секції при великій допомозі Ірини Дорощакової, Нілі Сайкевич, Ірини Лаврівської, Ірини Остапчук і Оксани Салдит готівкою вплачено 1.600 дол., а крім цього зібрано певну скількість декларацій на видання ЕУ.

Шкода, що тільки 60 осіб були приявними, а між ними парох Блекраку о. Павло Ґреськів. Нам треба більше зусилля і зрозуміння для цих справ, які для нас є найважливіші і віримо, що „Енциклопедія Українознавства" в тому нам багато поможе. Треба нам збільшити число передплатників ЕУ, яких є лише 4.500, а англомовне видання розійшлося в ще меншому числі.

(О. Б.)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Кипекки

ЧИТАЙТЕ!

Іван МАНИЛО - ДНІПРЯК: МЕЧ СВЯТОСЛАВА (Нові твори. Зорянність... Кипень... З літ. архіву. Сполучені Штати України. Книга добре ілюстрована!). Ціна 2 дол. Замовлення та гроші (можна готівкою) висилайте:

Mr. I. Manylo
Cumberland Rd.
Millville, N.J. 08332, USA

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
запрошує на

ДОПОВІДІ

Інж. арх. ЛЮБОМИРА КАЛИНИЧА: „Народження архітектурної ідеї" та
Інж. арх. ПЕТРА ПАЛАШЕВСЬКОГО: „Може до церкви на вечерю"

в суботу, 29 листопада 1975 р.

в ЗАЛІ УСТ „ТРИЗУБ"
при 4932 Н. Брод вул., Філядельфія, Па.
Початок о год. 6-ій вечора

Увага! УКРАЇНЦІ РОЧЕСТЕРУ! Увага!

У неділю, 30 листопада 1975 р.

о год. 4-ій по пол.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
(831 Джозеф Авеню)
відбудеться ДОПОВІДЬ на тему:

„Наша доба й наші завдання"

Доповідь виголосить визначний політичний і громадський діяч

редактор Ярослав Гайвас

Після доповіді — ЗАПИТИ й ВІДПОВІДІ
До участи запрошує всіх Українців —
УПРАВА 20-го ВІДДІЛУ ОДВУ

У великій скорботі сповіщаємо, що в п'ятницю, 21-го листопада 1975 року в місті Рутерфорді в Ню Джерзі відійшов у Вічність наш Найдорожчий і Незабутній МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО і БРАТ

бл. п.

БОГДАН КРАВЦІВ

народжений 5-го травня 1904-го року в селі Лопянка, повіт Долина, в Західній Україні.

ПАНАХИДА в понеділок, 24-го листопада 1975 р. в год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин при 801 Спрінґфілд евеню в Ірвінґтоні-Нюарку.

ПОХОРОН у вівторок, 25-го листопада 1975 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку й опісля на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

У безмежному смутку:
дружина — НЕОНІЛЯ з ГОЛОВАЦЬКИХ
дочка — МАРІЯ ДЗВЕНИСЛАВА з мужем д-ром ЛЮБОМИРОМ ЯВНИМ та дітьми ОЛЕЮ, РОМАНОМ, ТАНЕЮ і ЛАДОЮ
син — МИКОЛА ГОРДЕЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ з КВАСОВСЬКИХ та дітьми МАРІЄЮ ОЛЕКСАНДРОЮ і АНДРІЄМ
син — ЮРІЙ
брат — РОМАН з Родиною та
ближча і дальша Родина в Україні і в діяспорі

Замість квітів, Родина просить складати пожертви на добродійні цілі.

У глибокому смутку ділимося з Українською Громадою трагічною вісткою про те, що 21-го листопада 1975 року помер у Рутерфорді, ЗСА, після важкої недуги, проживши 71 років,

БОГДАН КРАВЦІВ

головний редактор журналу „Сучасність" і довголітній співробітник Дослідного Об'єднання „Пролог", один з найвидатніших українських поетів і літературних критиків, учений і бібліограф, автор численних збірок поезій і літературно-критичних есеїв, науково-дослідних праць, член Української Військової Організації, засновник Організації Українських Націоналістів і перший голова її Крайової Екзекутиви в західніх областях України, провідна постать українського націоналістичного руху, політичний в'язень.

ПАНАХИДА за душу Покійного — в понеділок, 24-го листопада, в год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Литвина в Ірвінґтоні.

ПОХОРОНИ — у вівторок, 25-го листопада 1975 р. о год. 9-ій рано з похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку і опісля на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Родину Покійного просимо прийняти вислови нашого найглибшого співчуття, а Його шанувальників складати, замість квітів, датки на фонд видання недрукованих творів Покійного.

ВИДАВНИЦТВО І РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ „СУЧАСНІСТЬ"
ДОСЛІДНЕ ОБ'ЄДНАННЯ „ПРОЛОГ"

Ділимося сумною вісткою з Членами наших Куренів, Приятелями та Знайомими, що в ночі з 21-го на 22-го листопада 1975-го року, відійшов на Вічну Ватру

сл. п. пл. сен. кер.

БОГДАН КРАВЦІВ

один з основоположників Куреня УСП „Лісові Чорти" в 1922-ому році, колишній голова КПСтаршини і КПРади в ЗСА, член найвищих Пластових Проводів, поет, відомий серед пластунів як поет „диких скель", письменник, журналіст, літературознавець, провідний і визначний член українського студентського руху в Галичині, колишній голова Української Студентської Громади у Львові, один з ідеологів українського націоналізму, член УВО і ОУН, дійсний член НТШ і УВАН, співробітник і член редакційної колеґії Енциклопедії Українознавства.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОМУ!

ВШ. Дружині, Дітям і всій Родині висловлюємо наші найглибші співчуття.

3-ій КУРІНЬ УПС „ЛІСОВІ ЧОРТИ" і
3-ій КУРІНЬ УСП „ЛІСОВІ ЧОРТИ"

КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА і КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА в ЗСА

повідомляє у смутку своє Членство, що дня 21-го листопада 1975 року відійшов на Вічну Ватру

пл. сен. кер.

БОГДАН КРАВЦІВ

бувший голова Крайової Пластової Ради і бувший голова Крайової Пластової Старшини в ЗСА, відзначений найвищими пластовими відзначеннями: св. Юрія в золоті та Відзначенням Вічного Вогню у золоті.

Родині Покійного складаємо вислови щирого співчуття.

У ПРОГРАМІ ПЛЕНАРНИХ НАРАД
СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ (СФУЖО)
які відбудуться
в днях 28-30 листопада 1975 р.
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

у неділю, 30 листопада 1975 р.

о год. 1-ій дня
в ЦЕРКВІ ЦАРЯ-ХРИСТА
при Каюга і 16-ій вул., Філядельфія, Па.
буде відслужена

ПАНАХИДА

за провідну громадську діячку, членку-основницю і довголітню членку Управи СФУЖО

бл. п.

ІРИНУ ПАВЛИКОВСЬКУ

До участи в ній запрошуємо Громадські Організації і все Зорганізоване Жіноцтво.

УПРАВА СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Ділимося сумною вісткою, що 20-го листопада 1975 р. упокоївся в Бозі, несподівано, на 69-му році життя, дорогий наш БАТЬКО

бл. п.

ІНЖ. ВОЛОДИМИР КАЧОР

ПАРАСТАС — у понеділок, 24-го листопада 1975 р. о год. 8-ій веч. у похоронному заведенні Івана Гасина, 4244 Old York Rd., у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН з церкви Царя Христа, 16 і Cayuga St., у Філядельфії, Па., у вівторок, 25-го листопада 1975 р. о год. 8:30 рано.

Горем прибиті —

донька з чоловіком:
ІРИНА та ОЛЕГ ДРАЖНЬОВСЬКІ

В ШІСТНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п. МИКОЛИ ШУСТА

який відійшов у Вічність 25 листопада 1959 року відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у вівторок, 25 листопада 1975

о год. 8-ій рано
у ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
Про молитви просить —
син — ВАСИЛЬ ШУСТ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого СТРИЙКА

бл. п. Івана Качоровського

який був учасником Визвольних Змагань 1918-1919 рр., упокоївся в Бозі на 84-му році життя 26-го листопада 1974 р. у Зарваниці, пов. Підгайці буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в середу, 26 листопада 1975 р.

в ЦЕРКВІ ЦАРЯ ХРИСТА у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.
Родину і Знайомих просимо про молитви за Душу Покійного.

АННА БАРАН

З жалем повідомляємо, що після короткої, тяжкої хвороби відійшов у Вічність 19-го листопада 1975 року

бл. п.

ВІКТОР ЦАРИННИК

народжений 24 листопада 1909 р., с. Носівка, Чернігівщина.

ПАРАСТАС — у п'ятницю, 21 листопада, год. 7:30 веч. у похоронному заведенні П. Мурянки, 5316 Rising Sun Avenue, Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН — у суботу, 22-го листопада 1975 р. на цвинтарі св. Андрія у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ГАЛИНА — дружина
МАРКО і ЮРІЙ — сини
МАРТА — невістка
ЛЕСИК — внук

Субота, 7 лютого 1976 р.
Grand Ball Room Hotel Pierre
5th Avenue at 61st St., NEW YORK, N.Y.

БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ І ЛІКАРІВ
З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Зголошення дебютанток приймають до 17-го січня 1976 року:
п. Н. СОЧИНСЬКА, 20 Prospect Park West, Brooklyn, N.Y. 11215, Tel.: (212) 622-4017
або
п. Н. СІЧИНСЬКА, 35-50 169th Street, Flushing, N.Y. 11358, Tel.: (212) 445-4021

Увага!
Неділя, 30 листопада 1975 року
Година 3-тя по полудні
Заля: Lane Tech, High School – Chicago
(Western Avenue and Addison)

Заходом 8-го ВІДДІЛУ ООЧСУ і ОСЕРЕДКУ СУМА ім. М. ПАВЛУШКОВА в ЧІКАГО
УКРАЇНСЬКИЙ ОПЕРНИЙ АНСАМБЛЬ з НЮ ЙОРКУ ПОСТАВИТЬ НАРОДНЮ ОПЕРЕТУ НА ТРИ ДІЇ
Івана Котляревського • Муз. Миколи Лисенка

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

ВИКОНАВЦІ:
- Марта Кокольська, Анна Шерей, Лев Рейнарович, Іван Гош, Роман Кизик, Михайло Яблонський
- Хор і Танцювальна Група Осередку СУМА ім. М. Павлушкова
- Диригент Хору — Оксана Ферене
- Оркестра — Lyric Opera — Chicago
- Музичний керівник — Ярослав Лішинський
- Декорації — Андрій Коваленко

В ЖИТОМИРІ...

(Закінчення зі стор 1-ої)

писані Брежнєвим 2 серпня 1975 року. Кілька років тому назад голова нашої виконавчої ради, Кременецький, хотів закрити нашу церкву, але його пляни нездійснились через зміни в уряді, які наступили після упадку Хрущова.

23 листопада 1973 року Кременецький й інші місцеві чиновники вдалися до кримінальних репресивних методів, щоби унеможливити нам доступ до нашої церкви, ключі від котрої зберігаються у нас по сьогодні.

Рік і дев'ять місяців ми ми зверталися до центрального уряду, до місцевих властей і до республіканської адміністрації, але все намарно. В усіх випадках нас відсилали назад до місцевих властей — до тих самих, які були відповідальні за злочинне захоплення і знищення нашої церкви.

13 травня 1975 року ми вислали формальне клопотання до Комісії Людських Прав ОН, до голови радянського Відділення Товариства ОН, до академіка Константинова (але до тепер жадної відповіді від них не прийшло), до газети „Известия" (яка заявила, що вислала наше клопотання до свого представника у нашій Республіці) і до Центрального Відділення по Телевізорній Пропаганді, яке повернуло наше клопотання назад до місцевих властей.

В гангстерський спосіб наша церква була захоплена безбожниками і знищена. Намарно було б скаржитись проти цього знещещення перед властями в Москві.

В „известиях" від 2 серпня 1975 р. є багато гарних слів про оборону людських прав. Але газета не вартує, щоби в ній друкувались ці благородні заяви, вони є нічим іншим, як рекламною вітриною для Заходу. У дійсності у нас свобода заборонена і здушена. Радянська свобода є побудована на брехні, обмані і клеветі проти вірних православної громади, монахів і священиків.

Тому найсердечніше звертаємося до всіх країн урядів, голів держав, ОН, Курта Вальдгайма і до створеної в Данії Комісії Оборони в СССР Людських Прав — не вірити Брежнєвській брехні. Він без найменших скрупулів підписує документи про охорону людських прав і рівночасно розсилає тайні інструкції на знищення святих місць, знищення віри і всього того, що стоїть за нею.

Ми благаємо вас і всіх тих які поділяють і розуміють наше горе за втраченою з рук комуністів нашою улюбленою церквою — підняти голос протесту проти безправного замикання церков і манастирів в СССР, проти вмішування атеїстів і комуністів в церковні справи.

Згодом ми дамо більше інформацій про долю церкви св. Богоявлення.

В міжчасі ми просимо якнайширше розголосити наше звернення.

16 серпня 1975 року Парафіяни церкви св. Богоявлення в Житомирі.

П. С. Коли нищили церкву, двоє молодих людей пробували це сфотографувати. Їх зразу заарештували і обвинуватили у спробі передати фотографії закордон. Обидвох забрали в невідоме місце".

Замість квітів на свіжу могилу видатного поета і письменника

сл. п.

БОГДАНА КРАВЦЕВА

складають через редакцію „Свободи" на ФОНД ВИДАННЯ ЙОГО ТВОРІВ:

Лідія і Зенон КОЗАКИ	$25.00
Марта і Юрій КЛЮФАСИ	15.00
Ірена і Юрій ХУХРИ	40.00
Ольга і Ярослав ЧИПАКИ	15.00
Володимира і Євген ШИПАЙЛИ	15.00
Стефанія і Григорій ЯВНІ	20.00
Уляна і Володимир ДЯЧУКИ	50.00

Опечаленій Родині складаємо щирі співчуття.

Rutherford, N.J.

БОГДАН КРАВЦІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Націоналістичної Молоді „Юнацтво".

В роках 1928-1930 був співредактором націоналістичного тижневика „Український Голос" у Перемишлі, а в 1934-му році головним редактором націоналістичного тижневика „Вісті" у Львові, після закриття якого був засланий (в листопаді 1934) до табору в Березі Картузькій.

В р. 1935 був головним редактором двотижневика „Дажбог" у Львові.

В роках 1936-37 був видавцем і головним редактором літературно - мистецького журналу „Обрії" у Львові.

В році 1936 був співредактором, разом з Осипом Бойдуником і Жигмонтом Процишиним, політичного тижневика „Голос Нації" у Львові.

В роках 1935-1939 був членом Головного Виділу Т-ва Просвіта у Львові.

В рр. 1940-1945 фірмував як видавець та головний редактор часопису „Голос" у Берліні та видавець тижневиків „Українець" і „Хлібороб" для робітників.

Після війни в рр. 1947-1948 був головним редактором журналу для пластової молоді „На сліді" в Авґсбурзі.

Переїхавши з родиною на постійне поселення в ЗСА, був в роках 1950-1953 редактором, а від 1952 р. також адміністратором українського католицького щоденника „Америка" у Філядельфії.

В квітні 1955-го року поступив на працю в редакції „Свободи" і в ній займав пост заступника головного редактора аж до свого відходу на емеритуру в 1973-му році, залишаючись дальше членом редакції.

Був редактором і він 1970-го року головним редактором друкованого в Мюнхені журналу літератури, мистецтва і суспільного життя „Сучасність".

Книжки і праці

Із надрукованих книжок і праць св. п. Богдана Кравцева згадати б:

„Дорога" — поезії, Львів 1929; „Промені" — поезії, Львів 1930; „Сонети і строфи" — поезії, Львів 1933; „Пісня пісень" — поетичний переспів, Львів 1934; „Дон Кіхот в Альказарі" — статті, Львів 1938; „Остання осінь" — поезії, Прага 1940; „Під чужими зорями" — октави, 1-ше видання Прага 1941 і 2-ге видання Сокаль 1941; „Речі і образи" — переклади з Р. М. Рільке, Нюрнберг 1947; „Кораблі" — вибрані поезії, Байройт 1948; „Зимозелень" — поезії, Філядельфія 1951; „Людина і вояк" (ген. хор. Тарас Чупринка - Шухевич), Ню Йорк 1952; „Тур-Сварог-Троян в староукраїнській мітології", Філядельфія 1952; „Обірвані струни" — антологія поезії поляглих, розстріляних, замучених і засланих, Ню Йорк 1955; „Глосарій" (або тлумачний словник таємних, призабутих і незавжди зрозумілих слів) — сонети, Реґенсбурґ 1949 і Рутерфорд 1974.

Панахида була заповіджена на понеділок, 24-го листопада, в похоронному заведенні Литвина і Литвина в Ірвінґтоні в год. 8-ій вечора, а похорон у вівторок, 25-го листопада, в год. 9-ій рано з похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку й опісля на Українському Православному цвинтарі в Бавнд Бруку.

Смерть св. п. Богдана Кравцева викликала найглибший жаль, бо є в багатьох відношеннях незаступною втратою не тільки для родини, але і для українства.

У глибокій скорботі повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що у п'ятницю, 21-го листопада 1975 року упокоїлася з Волі Всевишнього на 71-му році життя

бл. п.

НАДІЯ ПАВЛОВИЧ з дому СЕМКІВ

вдова по бл. п. о. Зеновію Павловичу, наша Невіджалувана МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА.

ПАНАХИДИ відправилися у похоронному заведенні Walsh & LaBella, 87-13 87th Street, Woodhaven, у неділю, 23-го листопада, о год. 7-ій веч. і в понеділок, 24 листопада, о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН — у вівторок, 25-го листопада 1975 р. о год. 9-ій рано з церкви св. Марії, 97-06 87th Street, Ozone Park, N.Y., а опісля на український католицький цвинтар св. Духа, Hamptonburgh, Orange County, N.Y.

У глибокому горі:

сини: РОСТИСЛАВ з дружиною АЛЬФРЕДОЮ
ЛЮБОМИР з дружиною ІРЕНОЮ
внуки: АНДРІЙ, ГАНУСЯ і АРКАДІЙ
сестра — МЕЛАНІЯ ТЕЛІЖИН з синами ЗДИСЛАВОМ, ОМЕЛЯНОМ і ОЛЕГОМ
брат — д-р ВОЛОДИМИР СЕМКІВ з дружиною МАРІЄЮ і сином ПЕТРОМ
та ближча і дальша Родина в Україні, Канаді, Польщі і ЗСА

ПОГЛЯНЬМО...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

галі в нашому суспільному житті. Не багато з них зараховують себе до української спільноти. Багато молодших людей відходять від нас через мішані подружжя, занедбування рідної мови, що є підставою нашого існування, та через інші причини.

Кінчаючи тих кілька скромних слів, хочу ще навести один приклад: у Філядельфії, при Жірард вулиці й у її дуже близькому сусідстві стоять чотири гарні та просторі церкви. На них ще недавно видніли уривки з святого письма, написані німецькою мовою. Це незбитий доказ, що ці церкви будували і молилися в них вірні німецької національности. Сьогодні всі ті церкви належать до муринських власників, бо німців не стало...

Боюсь, щоб таке не трапилось і з нашими церквами. Про це все повинні подумати наші провідні чинники.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Збірник пісень „Весна"

Роман Степаняк: „Весна" — збірник пісень для дівочих хорів у супроводі фортепіяна. Ню Йорк, 1975 року, стор. 80 великого формату.

Не легко дати оцінку різносторонній праці, яку старанно, з великою посвятою вклав наш знаний мистець Роман Степаняк у свою незвичайну збірку пісень під символічною назвою „Весна". Ми навмисне називали цю збірку „незвичайною", бо творець її виявив у ній свої здібності: диригента, композитора (вокаліста та інструменталіста), поета і навіть артиста-маляра, що так приваблииво, філіґранно змалював обкладинку свого збірника.

Автор збірника Р. Степаняк зажив собої славу як диригент великого дівочого хору „Жайворонки". Цим пояснюються як тематика, жанровий добір пісень, так і характер музичних аранжувань збірника. Власне, збірник і є частиною репертуару хору „Жайворонки".

За жанровою ознакою уміщені у збірнику пісні можна поділити на такі групи: особиста, авторова лірика; жіноча лірика, дівоча любов, жіноча доля, материнські почування; епічні народні пісні і героїчно-патріотичні пісні.

Насамперед нас цікавить перша група пісень, бо вона складається з оригінальних творів самого Романа Степаняка, а це: „Весна" (на 11 сторінках великого формату), „Пісня мами", „Співаночки" і „Марш Синьої Дивізії". Решта пісень збірника представляє собою або вокальне аранжування, або фортепіяновий достріій до вже відомих пісень (а капелла

Перша і найбільша пісня „Весна" гомофонічної форми з ритмічним збігом кадансів і цезур на поліфонічному мереживі жіночих голосів. Хоча темою цієї пісні — весна, і „йде вона до нас в рожевих вся квітках", та автор не криється, що він у тузі за втраченими весняними переживаннями у рідному краї й тому несамохіть кінчає свій вірш сумним кадансом: „І сни давні, нездійснені збудила знов вона, злудних надій, оманних мрій весна, весна моя". Тому ми не дивуємось, що автор одягнув свою „Весну" у форми елегії і пройняв її лірично сумовитими настроями. Автор, видно, й сам відчував цю невідповідність елегійного настрою до весни — пори радости й любови, тому в четвертій строфі він уводить відповідне „інтермеццо" модульованим переходом із тональности до мінор і тональність до мажор.

У стилі народної колискової пісні написана „Пісня мами" (слова і музика Р. Степаняка). В ліричних тонах автор втілив почуття матері і її турботу за майбутню долю дитини. Це відбилося на мелодиці пісні і породило появу скорботних інтонацій, особливо в сольовім фраґменті: „Життя розвіє віру в любу казку, і спімнеш в пустині людській маму свою". У цих двох творах мистецькі засоби поезії й музики виявляють автора, як мистця з ніжними задушевними переживаннями глибокого лірика, і бажано було б, щоб Р. Степаняк продовжував і розвивав свою творчість у цьому напрямку і практично здійснював їх у своїй творчій ляболаторії — хорі „Жайворонки", для якого він є організатором, вихователем і мистецьким керівником.

Більшість творів збірника становлять пісні інших авторів, які Р. Степаняк аранжуванням, чи фортепіяновим супроводом прагнув підсилити звучання однородного жіночого хору і поширити діяпазон звучання виконуваної пісні. Потреба поширити репертуар свого хору примусила диригента вдатися до такого способу поповнення репертуару, бо дійсно українська оригінальна музична література не так уже багата на пісні для жіночого хору. Оскільки в аранжуваннях і фортепіянових супроводах творча індивідуальність аранжера обмежена фактурою оригінального твору, тому ми обмежимось лише загальними зауваженнями на цю (більшу) частину пісень збірника.

Мистецьку вартість збірника Р. Степаняк підніс, умістивши в ньому перлину з творчости М. Леонтовича — весільну пісню „Ой матінко моя", з додатком свого фортепіянового супроводу. На можливі докори музикологів, що Р. Степаняк не мав підстав цей супровід додавати до весільної пісні, написаної й виконуваної М. Леонтовичем а капелла, пошлемося на авторитет М. Лисенка, який свій збірник народних весільних пісень написав у супроводі фортепіяна. Ми були щасливими свідками, коли на величному концерті в Ню Йорку 12-го грудня 1971 року, присвяченому пам'яті М. Леонтовича, в якому брало участь 8 найкращих хорів Ню Йорку, Філядельфії і Нюарку, ця пісня у виконанні хору „Жайворонки" була однією з атракцій цього концерту. Хай нам буде дозволено зауважити, що автор збірника атестує цю пісню, як запис М. Леонтовича. Це не запис, навіть не гармонізація, ані аранжування, а оригінальний, пройнятий драматичним психологізмом твір про глибокі й зворушливі переживання молодої (дочки) при розлуці з рідною матір'ю під час весілля. Так само не можна пропустити того факту, що автор збірника подекуди уникає додавати генетичний пашпорт до пісні. Так кілька пісень, узятих із збірки Гр. Давидовського під назвою „Кобза", не мають імени автора. У пісні „Серед степу" неправильно приписано слова В. Самійленкові, в дійсності автором цієї поезії є Борис Грінченко. Певна річ, ці недоліки можна буде виправити при новому виданні пісень із репертуару хору „Жайворонки". Від себе висловимо бажання: мелодію пісні „Співаночки" замінити популярною в Галичині весільною пісень під цією назвою; вона буде більш відповідна до весільного обряду, коли молода здає своє дівування.

Хай же буде благословенний труд і час появи цього збірника і нехай невсипущий трудар Р. Степаняк втішається дарами своєї творчої весни!

Василь Завітневич

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальну ...	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти ...	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ

за новим стилем до 15-го ГРУДНЯ 1975 року
за старим стилем до 31-го ГРУДНЯ 1975 року

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА. Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі ті, що скоріше надішлють свої замовлення.

Зголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"Svoboda"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 7400. Доганяють!

Той кінь нам конечно потрібний і тому не можемо дозволити, щоб пантера вбила його... Швидше!!... ...Ми зменшуємо віддаль!